

*Plattegrond St. Bonifatiuskerk,
met de Von Eisennekapel*

Von Fisennetribune in Bonifatiuskerk kleurt weer als weleer

Paul Schott

De Von Fisennetribune in de H. Bonifatiuskerk aan de Van Vredenburgweg schittert weer als vanouds. Tijdens een informele bijeenkomst op 13 december 2010 heropende wethouder Jos Bolte (Cultureel Erfgoed) samen met pastoor Alexander van Deelen van de H. Bonifatiusparochie de gerestaureerde Von Fisennetribune. Bij deze bijeenkomst was ook de familie Von Fisenne vertegenwoordigd. Aanwezig waren de heer P.M.J.M. van der Kun (Voorzitter van de Stichting Familie Grafkelder Van der Kun – von Fisenne), mevrouw B.M.M. von Fisenne en mevrouw T.E.M. von Weiler - von Fisenne. De laatste twee zusters vormen met nog twee familieleden het bestuur van de Stichting Familieportretten von Fisenne. Deze stichting bewaakt ook de archivering van de familiestukken.

Familieleden van der Kun en Von Fisenne (foto Erik Binn)

Rechts van het hoofdaltaar van de Bonifatiuskerk bevindt zich al meer dan honderd jaar de zogenaamde Von Fisennetribune. Evenals dit in de voormalige kerk, die tot 1897 naast de huidige Bonifatiuskerk stond, het geval was, beschikte de familie over een eigen, afzonderlijke toegangsdeur om de kerk te kunnen betreden. Een exclusieve plek in de kerk die alleen toegankelijk was voor de familie Von Fisenne. De familie kreeg de tribune met zitbanken in ruil voor hun grote financiële bijdrage (f 25.000) aan de bouw van de kerk die in 1897 is ingewijd. Daarnaast was een voorwaarde voor deze genereuze gift dat voor de familie verschillende fundatiemissen zouden worden gelezen. Tevens is toentertijd afgesproken dat zij zich voor eeuwig verzekerd wisten van een plaats op de lijst van weldoeners. De familie Von Fisenne woonde op het landgoed Huize Den Burch, Juliaantje 22. In april 1939 overleed jhr. mr. L.E.M. von Fisenne. Zijn zoon jhr. mr. L.M.E. von Fisenne trouwde in juni 1939 en verhuisde naar de Regentesselaan 13a. Den Burch was tot 1951 in bezit van de familie Von Fisenne. In 1952 is dit buiten door de Salesianen van Don Bosco als internaat in gebruik genomen.

De Von Fisennetribune (foto Con Stelwebach)

Na het vertrek van de familie Von Fisenne in 1946 uit Rijswijk is de tribune in gebruik genomen door de Zusters van Onze Lieve Vrouwe van Barmhartigheid (kortweg Zusters van Liefde) uit Tilburg. Deze zusters hadden tot die tijd direct boven de Von Fisennetribune de beschikking over een eigen 'nonnenzolder' die in 2002 is gerestaureerd en nu in gebruik is als museale ruimte. De nonnen uit Tilburg verzorgden de huishouding op de pastorie. Zij waren ook belast met de zorg voor het naast de kerk gelegen klooster/liefdesgesticht Huize Maria en het onderwijs op de Mariaschool. De zusters, die inmiddels waren opgevolgd door de zusters Franciscanessen uit Denekamp, hebben het gesticht dat in 1955 is gesloten, vernield voor het Verzorgingshuis Vredenburg, nu bekend als Woonzorgcentrum Vredenburg op de hoek van de Jozef Israëlslaan en de Van Vredenburgweg. Het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) bracht een modernisering van de katholieke kerk teweeg. Het motto was *'de ramen van de Kerk open te zetten voor de frisse lucht van buiten'*. Niet alleen de geloofsinhoud, maar ook het interieur van veel oudere kerkgebouwen moest het ongetuigen. *'Zo ontstam ook de neogotische kerk H. Bonifatius niet aan deze 'tweede Beeldenstorm'*. Tussen 1966 en 1967 verdwenen onder andere heiligenbeelden, communiebanken en de preekstoel. Veel ramen kregen eigentijdse glas in lood afbeeldingen. De veelal figuratieve decoraties en florale beschilderingen van het originele verfwerk zijn in de jaren zestig met een sobere grijze verflaag (op waterbasis) bedekt en in 1988 nog eens overgeschilderd op latexbasis. De weliswaar *'zeer eenvoudige, licht crème basiskleurstelling met zalmbeige geaccentueerde ribben, colonetten en pilaren'* leverde een meer levendige kleurstelling op.

Een geluk bij een ongeluk was dat het toenmalige schildersbedrijf in 1966-1967 de Von Fisennebibune over het hoofd heeft gezien. De werkelijke reden om dit vertrek bij de tweede schilderbeurt over te slaan had waarschijnlijk meer te maken met het gegeven dat deze ruimte als pakhuis werd gebruikt en met een gordijn aan het zicht van de kerkgangers was onttrokken.

De Stichting Vrienden van de Bonifatiuskerk, die met steun van haar donateurs onder andere in 2008 de glas-in-loodramen in de absis financieel heeft mogelijk gemaakt, koos voor haar vervolgproject voor de beschildering van de absis. Schilder Ruud Geers van Geers Schilderwerken uit Voorburg had hiertoe in samenspraak met adviseur Con Stieneboch van CSB Bouwadvies uit Voorschoten een studie gemaakt naar het oorspronkelijk schilderwerk. De uitkomsten van dit onderzoek heeft het parochiebestuur besproken met de Commissie Kerk, Interieur en Kunst van het Bisdom Rotterdam, waaronder de Bonifatiusparochie valt, de afdeling Monumentenzorg van de gemeente Rijswijk en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Tijdens deze besprekingen bleek de medewerker van de gemeente Rijswijk zeer onder de indruk van het verleden van de Von Fisennekapel. Zij wies op de mogelijkheid van een gemeentelijke subsidie. Het parochiebestuur heeft hiertoe een verzoek ingediend en hierop een positieve beschikking ontvangen.

In 2010 is mede dankzij deze subsidie de oorspronkelijke staat van de Von Fisennebibune weer zoveel mogelijk in ere hersteld naar de oorspronkelijke uitvoering in 1913. Bij het weghalen van de grijze verflaag bleek echter dat de muur op een aantal plekken grondig gerepareerd was en daardoor niet meer over de oorspronkelijke beschilderingen beschikte.

Ruud Geers en zijn medewerksters hebben de muren van hun grauwe verflaag ontdaan en de zachtboard plafondplaten, die tegen het houten plafond waren gespijkerd, verwijderd. Het sterk vervuilde houten lattenplafond kwam weer tevoorschijn. Het oorspronkelijke schilderwerk was op een aantal plekken door beschadigingen van een stuclag voorzien. De originele eikenhouten toegangsdeur en het kozijn waren verwijderd en de opening geheel dichtgemetseld. Geers heeft met zijn vakkenis op dit terrein de beschadigingen weer minutieus gerebouweerd en de deur op vrijwel identieke wijze ingeschilderd.

Het monumentale doopvont, een van de oudste bezittingen (1787) van de kerk, heeft in de Von Fisennebibune een vaste plaats gekregen.

De familie Von Fisenne

De tribune dankt zijn naam aan grootgrondbezitter jonkheer Pieter Maria George von Fisenne (1837-1914). Behalve weldoener van de Bonifatiuskerk was de heer Von Fisenne in Rijswijk lid van de gemeenteraad 1875-1910 en wethouder (1878-1910), lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland (1890-1892 en 1895-1904) en lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal (1904-1913).

Petrus Matthens van der Kun (1752-1817) verwerft Den Burgh in 1788. Zijn tweede huwelijk is met Paulina Elisabeth D'Uriondo (1763-1795). Uit hun huwelijk komen vijf kinderen voort waaronder Joannes Emanuel Anthony van der Kun (1786-1844). Hij huwt met Maria Theresia Catharina de Vogel (1789-1866). Hun dochter Enillie Georgine Cornelie van der Kun (1811-1870) trouwt in 1835

met *Franciscus Petrus Hubertus von Fisenne* (1808-1838) waarmee de familie *Von Fisenne* in Rijswijk terecht komt. Zij krijgen een kind: *Pieter Maria George von Fisenne* (1837-1914). Deze *Pieter* trouwt met *Elisa Leopoldina Maria van der Kun* (1848-1922). *Pieter* en *Elisa* hebben dezelfde grootouders (*Van der Kan/Vogel*). Deze *Pieter* is ook degene die een grote bijdrage heeft geleverd aan de bouw van de *Bonifatiuskerk*. Uit dit huwelijk volgt onder meer *Louis Eugène Marie von Fisenne* (1874-1939). Hij trouwt in 1923 met *Johanna Paulina van Lonschot* (1883-1925). Zij krijgen tien kinderen waarvan drie zonen. Een wordt priester, een ander overlijdt in het Duitse concentratiekamp *Buchenwald*. De middelste zoon *Louis Maria Emile von Fisenne* verkoopt in 1951 *Den Bargh* aan de pater *Salesianen van Don Bosco* en vertrekt op 22 mei 1946 naar *Warmond* waar hij tot burgemeester is benoemd (1946-1961). Uit dankbaarheid ontving het kerkbestuur van de *H. Bonifatiusparochie* van hem f 800 als bijdrage in de kosten voor de vervaardiging van het *Fatimaraam* boven het portaal van de kerk.

De grafkelder

De grafkelder van de familie Von Fisenne (foto Paul Schuur)

*De familie Von Fisenne beschikt over een eigen grafkelder op de begraafplaats van de Bonifatiuskerk. Eerst was er een graftombe omringd door een fraai hekwerk. Tussen 1838 en 1878 hebben er in dit grafacht bijzettingen plaatsgevonden. Daarna is er een kapel geplaatst met daaronder een grote grafkelder waarin nu 24 nabestaanden zijn bijgezet. Op 18 juni 2004 is *Marie-Louise Beatrix von Fisenne* (nr. 32) bijgezet. Dit was de laatste bijzetting in de grafkelder, die nu vol is. Het bijzondere aan deze grafkelder is dat de kisten met de overledenen in deze grafkelder zijn ingemetseld. Deze wijze van begraven komt in Rijswijk en omgeving niet of nauwelijks voor. Het beheer van de kapel is ondergebracht in de Stichting Familie Grafkelder Van der Kun-von Fisenne.*

Bronnen:

- Archief H. Bonifatiusparochie Rijswijk/Den Haag
- *De H. Bonifatiusparochie: het ruwste leven in Rijswijk door de rouwen heen*, uitgave Rijswijkse Historische Reeks, deel 15, 1998
- *Parochiale*, Informatieblad voor de Bonifatiusparochie, september 2004, "jaargang 4, nummer 7"
- *Monumenten zorg en Archeologie, jaarverslag 2010*, uitgave gemeente Rijswijk
- http://nl.wikipedia.org/wiki/Von_Fisenne
- http://www.boiteplaisinmiederland.nl/ZuidHolland_beschrijvingen/Rijswijk_DenBurch.html

drukkerij

HES

sinds 1910

Sinckhouderstraat 30
2292 PP Rijswijk (oud-centrum)
Tel. (070) 3994497 Fax (070) 3191965
E-mail: info@drukkerijhes.nl
www.drukkerijhes.nl

**Voor al uw opmaak-,
print- en drukwerk,
ook digitaal**

Openingsrijden:
ma t/m vr 8.15 - 17.30 uur
zaterdag 9.00 - 13.00 uur

service naar
www.drukkerijhes.nl